H K I

1 6 4 1

Konning Frederichs den Andens / Recess / Vdgiffuen vdi Kallundborg / Aar effter Guds Byrd /

M. D. LXXVI.

Prentet i Kiøbenhaffn / Aff Matz Vingaard.

1 5 90.

Cum gratia & Priuilegio Regio.

S: Q: M:

WJ Frederich den Anden / met Guds Naade / Danmarckis / Norgis / Wendis oc Gottis Konning/Hertug vdi Slesuig / Holsten / Stormarn oc Dytmerschen. Greffue vdi Oldenborg oc Delmenhorst. Giøre alle vitterligt/ At Wi met vore Elskelige Danmarckis Rigis Raad / Som nu her hos Oss tilstede ere/ Som er oss Elskelige: Niels Kaas til Thorup gaard/vor Cantzeler/Peder Gyldenstierne til Thiem / Marsk vdi vort Rige Danmarck/ Peder Munck til Estuad gaard / vor Amiral / Her Jørgen Lycke til Offuergaard/Ridder/Peder Bilde til Suanholm / Jørgen Rosenkrantz til Rosenholm / Erick Rud til Fulsang/ Jacob Vlfeldt til Koxbølle/ Biørn Kaas til Starup gaard/Biørn Anderssøn til Steenold / Eyler Grubbe til Lystrup / Rigens Cantzeler/ Jørgen Marsuin til Dybeck / Hans Skougaard til Gundestrup/ Axel Wiffert til Axeluold / oc Christopher Valckendorph til Glorup / vor Rentemester. Haffue beraadslaget oc offuerueyet nogen merckelige Brøst/ huor met vore Vndersaatte / beklage dennem fast at besuæris/vdi det at de met vore Steffninger oc befalninger / tit oc offte dragis fra deris Herritzting oc Landsting/ vdi de Sager/som der sammesteds bør at ordelis/ oc til ende forfølgis. Sammeledis opholdis de til Herritzting oc Landsting met opsettelse vdi

atskillige Sager / saa deris Ræt dennem forhalis fra en tid til en anden / oc der offuer besuæris met Breffuepenninge / fast mere end nogen tid seduanligt haffuer verit / met nogle andre ydermere Besuæringe / vore Vndersaatte vdi slige Maade anrørendis.

Sammeledis / haffue Wi ocsaa forfarit den store forfengelige Pracht oc Offuerflødighed / som brugis met Dregt oc Klædebon / Synderlige iblant Fruer oc Jomfruer her vdi Riget / Oc vdi lige maade den store Wskickelighed oc Misbrug / som skeer hos Adelens Begraffuelse her sammesteds / huor met mande vore Vndersaatte / met atskillige Omkaastninge oc wnyttige Penninge spilde / dennem fast offuer deris effne oc formue besuære / met andre flere Artickle / Huor paa Wi met forne vore / Elskelige Rigens Raad / haffue giort denne efterfølgende Skick oc Ordning / huilcken Wi aff vore Vndersaatte Rigens Indbyggere / fast oc wbrødelige ville holdet haffue / vnder den Peen oc Straff som vedbør.

I.

At ingen Sager skal indsteffnis for Konningen / før Dom er gangen til Herritzting oc Landsting.

VC for det Første: Efftersdi Wi Forfare / At det tit oc offte skeer / At mange met vrang Vnderuisning / Forhuerffue Steffninger vdi de Sager / som først bør at gange Dom paa til Herritzting oc Landsting / Enddog samme Sager icke tilforn haffue verit steffndt der vdi Rætte.

Da ville Wi det her effter saa aluorlige befalet oc holdet haffue / At aldelis ingen Steffninger effter denne dag skulle vdgiffuis imod *Recessen*, huor met nogen kunde dragis fra Herritzting / Landsting eller Rigens Canceller.

2.

Huorledis / oc vdi huilcke Sager / Befalninger skulle tagis.

SAmmeledis skal icke heller vore Befalninge her effter vdgaa til nogen Riddermendtzmend / At dømme vdi de Sager / som bør at ordelis til Herritzting oc Landsting / Men alleniste om Herritzskel oc Marckeskel / Dog skal icke Riddermendsmend / Ride eller giøre noget Herritzskel eller Marckeskel / før end Sandemend eller Oldinge haffue soret.

Dissligeste skulle oc vore Befalninge vdgaa / vdi de Sager som Samfrender bør at dømme vdi / Oc skulle slige Befalninger tagis aff begge Parterne.

Men der som den ene Part vegrer sig der vdi / oc icke ville haffue gode Mend paa saadanne Trætte / huad Samfrender belanger / oc naar Sandemend eller Oldinge haffue soret / End dog hand aff den anden Part der om bliffuer besøgt / Da skal det vere hans Genpart frijt faare / Ene samme Befalninge at tage / Dog at hand det skellige beuiser / At hand tilforn haffuer tilbødit sin Vederpart halffdelen at mue anamme.

Oc

Oc skal det oc saa holdis met Befalninger at tage/ paa hues andre Trætter/ som saa begiffuer sig/ At der paa icke kand dømmis met mindre end Aastæderne tagis vdi besichtinge.

3.

Om Grandsninger/ som vdgiffuis fra Landstingit.

OC ville Wi det oc vdi lige Maade saa holdet haffue/ Met hues grandskinge som aff Landsdommerne fra Landstingit til Gode Mend her effter skulle vdgiffuis.

4.

At Landsdommerne endelige skulle Reyse eller Fælde/ hues Domme/ Vidne eller andet som vdi slige maade steffnis for dennem vdi Rætte.

EFterdi det tit oc offte beklagis/ At naar nogen Sager steffnis til Landsting/ Enten Herritzfogeder for deris Domme/Eller om Vidnisbyrd / Sandemend/ Oldin-

Oldinger/ Næffninger eller oc andre som bliffue kallede for deris Eed eller Vidnisbyrd / som enten skulle Reysis eller Fældis / forlengis Sagen/ oc icke for det første vdgiffuis nogen endelig Dom.

Da paa det at fattige Folck eller andre/ icke vdi en Sag til forgeffuis skulle behøffue at giøre mangfoldige Omkaastninge / Haffue Wi det saa endelige besluttet / oc giort denne Skick oc Forordning/ At Landsdommere her effter vden nogen Forthog skulle endelige døm- me / vdi slige Sager / Oc enten Reyse eller Fælde/ huilcke som Lowlige bliffue steffnde for dennem vdi Rætte/ Oc deris Domme met klare vdtryckte ord giffue bescreffuit / Saa der iblant icke giøris nogen tuil / huor met nogen deris Ræt kunde bliffue dennem forhalit.

5.

At Dommerne ingen Sager maa opsette lenger end vdi vj. Vger.

OC skulle Dõmerne ingen mact haffue / nogen Sager at opsette lenger end vdi sex Vger/ vdi det allerlengste / met min-

dre end de kunde haffue det met begge Parter-
nis beuilling oc samtycke / vndertaget om no-
gen haffuer slige nøyactige oc lowlige Forfald/
at hand jo icke kand paa samme tid møde.

Opholder Dommerne nogen Sag lengre
end som fornit staar/vden lowlig Forfald/Da
skulle de vere forplictet/saa tit oc offte det skeer/
at giffue it hundrit Daler til næste hoslig-
gendis Hospital.

6.

Huad giffuis skal til Breffuepen-
ninge til Landsting oc
Herritzting.

DIsligiste forfare Wi oc / at fat-
tigt Folck oc andre dennem fast
besuære/At de for Domme/Op-
settelse/ Vidne / oc andre Breff-
ue / som de til Herritzting oc
Landsting skulle haffue bescreffuit / beskattis
met Breffuepenninge fast offuer deris Effne/
oc mere end seduanligt haffuer verit: Huor
fore Wi haffue for gaat anseet / der paa at
giøre slig en Skick/ som effter følger / huilcken
Wi oc saa aldelis ville holdet haffue.

Først for huer Dom som affsigis til Landsting / oc giffuis bescreffuit paa Pergament/ skal icke giffuis mere end tho Daler i det allermeste/oc ellers mindre for andre Domme/ effter leyligheden. For en Opsettelse skal giffuis iij. Marck / halffanden Marck / oc j. Marck/effter leyligheden/oc som Sagen er til. For it Tings vidne til Herritzting oc Landsting skal icke giffuis mere end iiij. ß. i det meste/ For en Herritztingsdom paa Pergament/skal giffuis en Daler / paa Papijr en Marck / oc ellers mindre effter leyligheden.

7.

At xv. Mend vdi Skaane/ oc xvj. vdi Sielland/ skal giøre deris Thoug inden vj. Vger / Oc Oldinge vdi lige maade giøre Marckeskel inden vj. Vger.

SAmmeledis effterdi det oc beklagis / at naar xv. Mend vdi Skaane /oc xvj. vdi Sieland bliffue opkræffuet oc tilneffndt/ at skulle dømme enten paa Drab eller andre Sager / opsettis slige Sager/ fra en tid til en anden / Saa Ræt-

ten

ten der offuer forhalis / Da er oc saa der paa besluttet / At naar xv. eller xvj. Mend her efter bliffue lowlige opkræffuit / Skulle de inden vj. samfelde Vger / der næst effter endelige sige / paa hues Sager de bliffue tilneffnde / at skulle Dømme paa / vnder deris Boeslodtz fortabelse / til deris Herskaff.

Vdi lige maade skal oc holdis met Oldinge / naar de opkræffuis / at skulle giøre Marckeskiel.

8.

Huorledis holdis skal / naar Kirckeneffnd offuersuere nogen / Troldoms Sager.

OC effter som Wi haffue formerckt / huorledis at naar Kirckeneffnd oc andre som pleye at suere om troldoms Sager / opkræffuis / Oc suere nogen som beskyldis for slig Misgierninger til Ilden / Da er det tit oc offte bleffuet befundet / at de som saa ere bleffuet offuersorit oc rettet / haffue verit vskyldige.

Da paa det at ingen vdi saa Maade skulle offuerilis eller vskyldige tagis aff dage / før end endelig Dom er gangen. Ville wi / at altid her effter saa der met holdis skal / At naar Kirckenæffn haffuer offuersoret nogen som for Troldoms Sager er anklaget / Da skal den som offuersoret er / icke strax rættis / men bliffue besiddendis til saa lenge Sagen indsteffnis til Landstingit / Oc Landsdommeren da at dømme der paa / Oc enten dømme for^{ne} Kirckenæffnd / ved mact / eller Fæld at vere.

Oc der som dends Slect oc Venner som offuersoret bliffuer / icke vil steffne Sagen til Landsting / oc tage Dom / Da skal det stande den anden Part aabet for / at tage endelig Dom / effter som for^{uit} staar.

Dog skal den som offuersueris icke Affliffuis / før Dom er gangen til Landsting / som før er rørt.

9.
Huorledis her effter holdis skal met Adelens Begraffuelser
Her vdi Riget.

Recess

VI ere oc kommen vdi visse forfaring/Om den store Misbrug oc merckelige Vskickelighed / som sig alleuegne her vdi Riget begiffuer/naar nogen Adels Person døer oc affgaar / vdi saa maade/ At deris Liig som Gud almectigste fra denne forgengelige Verden heden kalder/icke alleniste vdi lang tid / som er vndertiden it fierding Aar / oc vndertiden fast lenger/stande offuer Jorden/vbegraffuit / huilcket oc tit oc offte skeer imod den Dødis sidste villie / forset oc begiering : Men oc hos deris Jordefærd oc Begraffuelse / brugis allehaande forfengelige Pract / Hoffærdt oc merckelige Bekaastninge / met Blykister oc Thinkister at lade giøre / met Sølff oc Guld/ huor met samme Kister beslais / oc tilnaglis/ met Fløyel som hengis paa Kisterne / oc met vdi Jorden nedsettis/ met Klæde som til stor Offuerflødighed kiøbis / at drage gantske Stwer oc Kammer met / baade paa de stæder/ som Liget staar / Saa oc vdi de andre Kammer som deris Slect oc Venner/ huilcke de haffue hiembedet/ skulle ligge.

Sammeledis met mange store Liws / som brugis hos slig Begengelse / met Graff-

uerne som forhøyes offuer Jorden / aff Ala-
baster/oc met anden merckelig Omkaastninge/
Oc met den store Offuerflødighed / som skeer
met Mad oc Dricke / før end Guds tieniste
skeer / oc Liget begraffuis / Met andet mere
wseduanligt / som daglige paafindis oc op-
tenckis/ Oc tid fra tid jo mere oc mere optagis
oc formeris.

Huilcke icke alleniste skeer Gud allmectig-
ste til fortørñelse/ men oc den Dødis Arffuin-
ge/ saa oc menige Adelen til merckelig skade oc
besuæring. Thi huad de Rige oc Formuendis
i saa maade begynde / oc for en ny Skick ind-
føre/ Det ville de som haffue fast ringere Eff-
ne oc Formue / efterfølge / Wanseendis huad
skade oc fordærffuelse dennem der effter skulde
hende oc tilkomme.

Oc paa det at sligt maa faarekommis /
affskaffis oc nederleggis/ Som menige Ridder-
skaffuit her vdi Riget vdi fremtiden icke vilde
vere til ringe Besuæring. Da haffue Wi met
vor Elskelige Danmarckis Rigis Raad / den-
ne leylighed beraadslaget oc offuerueyet / Oc
berammet oc giort en Christelig Skick oc Ord-
ning / huorledis det skal her effter holdis met
Adelens Begraffuelse her vdi Riget.

Huil-

Recess

Huilcken Ordning oc Skick Wi vnder den Peen oc Straff / som ved bør / aluorlige ville holdet oc fuldkommet haffue.

Oc for det første / effter som det her til dags offte haffuer verit befundet / At naar nogen Riddermandtzmand / Frue Eller Jomfrue / met Døden er affgangen / haffuer deris Lijg vdi en fast lang tid offuer Jorden standet vbegraffuet / Effter som det oc endnu vdi lige maade daglige skeer / Da efftersi det icke er tuil / At det jo er Gud almectigste behageligt / At deris Lijg som hans Guddommelige Maiestet haffuer kaldet her fra / met en Erlig / Christelig oc Tuctig Jordefærdt met det første til Jorden skulle bestedis / Effter som det vdi alle Christelige Regimenter oc Politier / altid brugeligt haffuer verit.

Oc paa det sligt oc her effter icke lenger skulde skee / Gud til fortørnelse / Ville Wi det aldelis her effter saa strengelige befalet oc holdet haffue / At naar nogen Adels Person døer oc affgaar / skulle deris Lijg begraffuis inden sex samfelde Vger / effter deris død vdi det allerlengste.

Oc skulle de/som giøre oc bekaaste samme Begraffuelse/ vere fortenckt / at holde Maadelighed met Slett oc Venner at forscriffue/ oc er nock at de forscriffue deris næste Foruante / deris Naboer oc Venner / som næst ere besiddendis.

Met Lijgkister at lade giøre /skal det saa holdis : At ingen skal tilstedis / at bruge eller lade giøre til deris Begraffuelse / enten Blykister eller Thinkister / Men det skal vere huer frijt fore/ at lade giøre oc tilfly en Erlig Trækiste / aff Fyr eller Eeg / huilcket dennem selff gaat siunis.

Oc skulle samme Kister huercken met Sølff eller Guld beslaes / eller oc met Sølff eller Guldnagler tilnaglis / Icke heller met Fløyel offuerdragis / som vdi Jorden skal met nedersettis / Dog skal det her met icke vere nogen formeent/at lade Lijgkisten met Fløyel offuerhenge / Naar Lijget bæris til Graffue.

Sammeledis forfare Wi oc / At naar nogen deris Lijg føris fra deris Gaarde/oc til deris Sognekircker / offuerhengis de Heste som føre Liget / met sort Engelske Klæde. Oc efftersdi det jo til intet andet / end til en forfen-
gelig

Recess

gelig Offuerflødighed / kunde vere nytteligt / Men fast mere dennem som det bekaaste / til stor Besuæring / Da skal det oc her effter aldelis vere affskaffet / Oc huer vere forbødet / de Heste som gange for LijgBaaren / met noget Klæde at lade offuerhenge.

Dißligeste / Efterdi der oc brugis stor Offuerflødighed met Dragninge / huor nogen Begraffuelse skal skee / baade huor Liget hen settis / saa oc paa andre steder i Stwer oc Kammer / huor de haffue bedit deris Venner / at skulle ligge / Saa alle forne Stwer oc Kammer met sort Klæde skulle omdragis / Oc vdi lige Maade opslaes sort Fløyel eller anden Siden thøig / offuen offuer Liget / huilcket icke heller vden merckelige Pennings spilde kunde bekommis.

Da skal det oc vdi alle Maade / saa der met holdis / At ingen slig Dragninge her effter skal skee til nogen Begraffuelse / vden aleniste met Lagen oc Duge / effter som aff gammel tid seduanligt haffuer veret.

Der skal oc icke brugis hos nogen Lijgs Begraffuelse / mere end xij. Vox Lius i det al-

lermeste/ aff huilcke Lius ingen skulle veye mere end it halfft Lispund.

Findis oc nogen/ som færre eller oc ingen Lius ville bruge/ skal det oc staa vdi deris eget frij Kaar/ oc vere dennem vbehindret tiladet.

Oc effter som Oss oc er bleffuen mangfoldelige beret/ huorledis der holdis stor Wskickelighed/ huor nogen Begraffuelse skeer/ met offuerflødighed/ vdi Mad oc Dricke/ førend Guds tieniste skeer/ oc Lijget begraffuis/ Saa en stor part aff Folcket komme druckne oc fulde til Kircken/ Oc forholde dennem fast vskickelige/ met Bulder oc Skrig/ huor met vndertiden Guds tieniste saa forhindris/ at Presterne met stor nød kunde fuldgiøre deris Befalninge: Da ville wi det oc saa aldelis her effter Forordineret haffue/ At alle de Adels Begraffuelser/ som skeer effter denne tid her vdi Riget/ enten vdi Kiøbstederne eller anden steds/ skulle holdis for Middag/ oc vdi saa maade/ At Guds tieniste oc den gantske Begengelse skulle endis før end Klocken er xij. vdi det allerseniste.

Oc skulle Superintendenterne vdi huert Stict haffue grandgiffuelige oc aluorlige op-

seen-

seende met / at ingen tieniste holdis offuer nogen Adels Begraffuelse effter Middag / Saa fremt de icke ville stande der for til Rætte.

Siden skal det oc vere huer friit for / som giøre nogen Begraffuelse / at hiembede deris Venner / Dog at de til saadanne Værdskaff ville holde slig Maadelighed met Mad oc Dricke / effter som de der met icke imod dennem ville opuecke Guds fortørnelse.

For det sidste / Haffue Wi oc forfarit den store Misbrug / Bekaasining oc Forfengelige Pract / Som skeer met de Graffuer / som aff Adelen nu høyt offuer Jorden opsettis oc fast offuergaar alle Kongelige oc Førsteli-ge Begraffuelser / som tilforn er skeet her vdi Riget. Oc efterdi Oss som en Offrighed aff Gud / icke vil sømme / Sligt at tillade / Som andre kunde tage Exempel aff / det at bekaaste / som dennem selff kunde vere til skade oc besuæring / Oc paa det her effter saa maatte holdis som tilforn haffuer verit brugeligt Oc huer sig der vdi saa maatte skicke oc forholde / Effter som deris Stand oc Leylighed fordrer oc vdæsker : Da ville Wi / at ingen aff Adelen /

her effter skulle lade giøre nogen Begraffuelse offuer Jorden forhøyet/ met Alabaster / eller slig merckelig Bekaastning.

Dog skal icke dis mindre / vere huer god Mand/ Frue eller Jomfrue frijt tiliadt / At lade legge en ærlig Lijgsteen paa deris Graffue/ Effter som huer der om selff got siunis. Vil oc nogen lade giøre eller sette en Erlig Taffle paa Væggen/ den Døde til ære/ skal det dennem icke Veiris / eller vdi nogen Maade formenis.

Dog skal her met icke forstaais/ eller vere meent / nogen store Alabaster Billeder eller andet sligt at lade formure vdi Kirckeuæggene eller anden stor Bekaastning der paa at forvende.

Denne vor aluorlige Skick oc Forordning/ Som Wi vdi saa maade/ vore Vndersaatte/ menige Rigens Adel til gaffn oc beste/ giort oc berammet haffue / ville Wi vdi alle maade fast oc vbrødelige holdet haffue.

Vnderstaar sig nogen her effter met nogen Begraffuelse / noget her imod at giøre / Da skal den/ som det skellige offuerbeuisis kand/ haffue forbrut / it Tusinde Daler til næste hosliggendis Hospital.

Oc

Oc naar for^ne Tusinde Daler ere vdgiffne / Da skal ligeuel slige Begraffuelser / som ere giorde imod denne vor Skick oc Ordning / icke bliffue ved mact / Men nedertagis oc affskaffis.

Oc paa det her met maatte haffuis it flittigt opseende / at denne vor Mandat / icke til forgeffuis skulde offuertrædis / eller til intet giøris / Skal Superintendenterne vdi huert Stict til holde Prouisterne oc Presterne / at tilkieude giffue / hues nogen sig her imod ville til fordriste.

Oc naar Superintendenten fanger det at vide / skal hand lade vor Sticts Lænsmand det forstaa / Oc hand siden vere forplictet effter denne vor Mandats liudelse / for^ne it Tusinde Daler til næste Hospital at inddele / saa fremt hand dennem icke selff vil vdlegge.

Befindis det oc / at Superintendenterne / Prouisterne eller Presterne / seer her met igennem Fingre / Skulle de oc tilbørlige der faare stande til rætte / Huor effter sig huer kand vide for skade at tage vare.

10.

Om Ædelstene/ Stiffter/ oc andre Smycke/ huorledis her effter der met holdis skal.

SAmmeledis efterdi Wi oc forfare/ At her vdi Riget fast mere end anden steds brugis stor offuerflødig Pract/ iblant Fruer oc Jomfruer/ met Smycke oc Ædelstene/ Som de icke alleniste bruge paa Hiwer/ Men ocsaa besette deris Klæder der met/ Saa at de smycke dennem fast lige Førstinder/ oc ydermere/ end deris Stand vdkræffuer: Da paa det at der vdi/ ocsaa maatte holdis en skickelig tilbørlig Maade/ Oc slig vnyttig oc offuerflødig Pennings spilde maa faarekommis oc affskaffis/ Ville Wi/ at ingen Frue eller Jomfrue her effter skulle bære/ paa deris Hoffueder eller nogen deris Klæder/ nogen Ædelsteene/ Ey heller vdi Kæder eller Belter lade forsette.

Dog skal det icke vere nogen Frue eller Jomfrue her met forbøden/ At de mue bære it Smycke eller tu/ met Ædelsteene/ vdi deris Klæder.

Recess

Vdi lige Maade skal ingen Frue eller Jomfru effter denne dag / bære nogen Guldstifter / enten paa deris Hoffueder eller paa deris Klæder/ Men det at vere aldelis forbudet oc affskaffet.

Fast mindre skal det oc vere nogen tilladet deris Klæder met Guld eller Guldklæder at bremme eller besette.

Findis nogen Frue eller Jomfru her imod at giøre / Oc fordrister dennem til noget aff dette forne som forbudet er/ at bære/ Da skulle de det til næste Hospital haffue forbrut / Oc Hospitals Forstandere haffue det Fuldmact aff dennem at eske oc anamme / som anden vitterlig Gield.

Veirer sig oc nogen her vdi / Oc icke ville antuorde saadant fra sig/ naar Hospitals Mestere det eskendis vorder / Da skal hendis Hosbonde eller Verie derfore Forfølgis oc tiltalis til det Byting eller Herritzting / som saadanne forbudne Smycke bæris / oc forne hendis Hosbonde oc Verie/ vere plictig der fore at stande til rætte.

Skal oc vor Lænsmand/ vdi det Læn som saadan tiltale falder / vere plictig/ at hielpe forne Hospitals Mestere til Rætte/naar hand

hand hannem der om besøgendis vorder/ Veirer oc Lænsmanden sig her vdi/ naar hand aff Hospitals Mestere bliffuer besøgt/ Da skal hand selff vdgiffue it Tusinde Daler til forne Hospital.

II.

Om Fløyels Kiortle oc Perle Hwer/ som Adelen deris Døtter mue metgiffue.

NAar nogen Riddermands-mand vdgiffuer eller giffter sin Daatter fra sig/ skal hand icke metgiffue hende flere end iij. Fløyels Kiortle/ oc to Perle Hwer/ Vil oc nogen giffue mindre/ Da skal det vere dennem frijt fore.

I2.

Huorledis holdis skal naar nogen Løsactighed findis iblant Adels Personer her vdi Riget.

Off

Recess

Oss ere oc atskillige Klagemaal faare kommet / om den store Løsactighed / som nu paa nogen tid er befunden iblant Fruer oc Jomfruer her vdi Riget / Mest aff den Aarsage / At for saadan Forseelse ingen straff her til er ganget / Oc paa det at andre mue sig for slig Løsactighed foruare / Oc icke skulle vere andet got Adels Folck til beskemmelse / ville Wi det saa her effter holdet haffue.

Naar nogen Frue eller Jomfru her effter findis / at lade sig vdi saadan Wære belig ge / Da skal hindis Verie hinde strax tage / oc Fengelige lade insette oc foruare / vdi hendis Liffs tid / oc alt hendis Gods til sig anamme / Oc det altsammen nyde oc beholde / saa lenge hand hende saa vdi Fengsel oc Foruaring holdendis vorder.

Vil hand oc der met see igennem Fingre / Da skulle oc mue andre som hende ellers næst ere foruante / haffue fuldmact / vdi lige maade hende oc hendis Gods / effter som forⁿⁱᵗ staar / at anamme.

Ville de det oc forsømme / oc denne vor Befalning icke fuldgiøre inden tre Maane-

der

der effter at sligt bliffuer aabenbaret / Da skal vor Lænsmand haffue mact hende at paa gribe / indsette oc Fengelige foruare vdi hendis Liffs tid / oc hendis Gods til sig anamme / Dog naar hun døer oc affgaar / skal hendis Gods strax igenkomme til hendis næste oc rette Arffuinge eller Ecte Børn.

Oc huilcken vdi saa maade befindis at beligge nogen Adels Person / Frue eller Jomfru / Da skal hand / vere sig Edel eller Wædel / der fore lide den straff / som Gaards Rætten vduiser.

13.

Om en Broder iblant Adelen Ihiel slaer den anden.

NAar det sig hender iblant Adelen / Effter som tilforn her vdi Riget skeed er / at en Broder slar den anden ihiel / Oc det icke skeer aff Vaade eller Nødduerge / Da skal den som sin Broder i saa maade omkommer / Icke maa tage nogen Arffue effter hannem / Men den at skifftis iblant andre hans Søskinde eller næste Arffuinge.

Oc

Oc der som hand paagribis / eller oc nogen steds kand offuerkommis / Da skal hand straffis paa Liffuet vden all Naade.

14.

Om Puldtzuoder / Naar oc paa huad tid om Aaret de her effter maa brugis vdi Limfiord.

SAmmeledis/Effter som det haffuer veret forbødet vdi Høybaarne Førstis / vor kiere Herrefaders/Saa vel som i vor tid/met atskillige Mandater/som er vdgangen / At aldelis ingen maatte sla eller bruge Puldtzuoder vdi Limfiorden / Oc Wi ligeuel forfare/ at samme Puldtzuoder paa nogre synderlige tider om Aaret kunde brugis / vden synderlige skade / fattige Folck dog til merckelig hielp oc bistand.

Da haffue Wi slig leylighed beraadslaget oc offueruejet/ oc effter vore Vndersaattis bøn oc begeringe/ aff synderlig Gunst oc Naade vndt oc tilladt / At de vore Vndersaatte som bo ved Limfiorden / mue Aarlige fra S: Hans dag Midsommer/ oc til S: Bartholo-

Kon. Fred. den 2

tholomæj dag/ bruge Fiskerj met Puldtzuoder/ oc icke før/ eller effter den tid.

Befindis nogen paa andre tider / at sla met Puldtzuoder / Eller at bruge nogen anden Voder/ som ere paafunden oc optenckt vdi Puldtzuoders sted / Da skulle de der fore straffis vden all Naade / som for andet Tyffuerj / oc effter hues Breffue oc Mandater tilforne vdgiffne ere / huor met Wi vore Læensmend aluorlige oc strengelige ville paalagt haffue/ At de her met haffue it grandgiffueligt oc flittigt Indseende.

Oc skulle Herritzfogderne oc andre Bønder omkring Limfiorden boendis/ vere forplict det vor Læensmand at tilkiende giffue / om de befinde paa andre tider om Aaret Puldtzuoder at brugis/eller andre Voder/som i den sted ere optenckte.

Kand det oc forfaris/ At nogen paa andre tider / end som for^{nit} staar / bruger for^{ne} Voder/ oc det icke aff Herritzmendene tilkiende giffuis/ Da skal Herritzfogeden derfore dele oc tiltale alle Herritzmendene / huor det skeer/ til saa lenge de dennem vdlegge / Som for^{ne} vor Mandat vdi saa maade haffue offuertrædet.

Huil-

Recess

Huilcken forne Skick oc Ordninge vdi alle sine Ord/ Puncter oc Artickler/ som den indeholder oc vduiser/ Wi vdi alle maade fast oc vbrødelige ville holdet haffue/ vnder den Peen oc Straff som forsk staar. Der til ydermere Vindisbyrd/ haffue Wi ladet henge vort Secret neden for dette vort obne Breff/ met forne vor Elskelige Danmarckis Rigis Raads Indsegler.

Giffuit paa vort Slot Kallundborg/ den xxj. dag Nouembris/ Aar effter Guds byrd/ M. D. Lxxvj.

Register paa denne forscreffne Recessis Artickle/ Huad huer aff dennem besynderlig indeholder.

Huor-

Den 8.

Huorledis holdis skal/ naar Kirckeneffnd offuersuere nogen Troldoms Sag.

Den 9.

Huorledis her effter holdis skal met Adelens Begraffuelse her vdi Riget.

Den 10.

Om Edelstene/ Stiffter oc andre Smycke/ huorledis der met her effter holdis skal.

Den 11.

Om Fløyels Kiortle oc Perle Hwer/ som Adelen deris Døtter mue met giffue.

Den 12.

Huorledis holdis skal / naar nogen Løsactighed findis iblant Adelens Personer her vdi Riget.

Den 13.

Om en Broder iblant Adelen ihielslar den anden.

Den 14.

Om Puldtzuoder/ naar/ oc paa huad tid om Aaret de her effter maa brugis vdi Limfiord.

Prentet i Kiøben-
haffn / Aff Matz Vin-
gaard.

Anno Domini,

1590.

Cum gratia & Priuilegio Regio:

S: Q: M: